

КИЇВ – ДАВНІЙ і сучасний

Комплексне заняття для старших дошкільнят

Прилучення дітей до культури минулого і сучасного свого народу, формування у них національної свідомості, розширення уявлень про рідну країну — пріоритетні завдання громадянського виховання. Їх реалізація буде ефективнішою, якщо здійснюватиметься системно під час різних видів дитячої діяльності, насамперед мовленнєвої та образотворчої. Запропоноване заняття, спрямоване на виконання цих завдань, доцільно приурочити до Дня Києва, який традиційно відзначається в останню неділю травня. Фрагменти заняття можна використовувати для міні-занять або інших форм роботи у повсякденні. Автор — **Ірина ТЕРЕЩЕНКО**, методист з дошкільної освіти ММЦ відділу освіти, м. Славутич, Київська обл.

Мета. Ознайомлювати дітей з історією заснування Києва. Закріплювати знання про столицю, назву її головної вулиці, інших історичних місць, про Дніпро як головну річку України, на берегах якої стоїть Київ.

Розвивати вміння складати розповідь за змістом розглянутих картин, добирати теплі чи холодні кольори фарб для передачі відповідного настрою свого малюнка. Формувати просторові уявлення. Закріплювати уявлення про пейзаж як вид живопису. Збагачувати словник дітей прикметниками, дієсловами, іменниками.

Розвивати вміння слухати розповідь вихователя, зв'язне мовлення, логічне мислення, пам'ять, уяву, окомір, дрібну моторику.

Виховувати патріотизм, почуття гордості за Україну, її столицю — Київ, естетичні почуття, акуратність.

Матеріал: записи пісень; фотознімки з видами сучасного та давнього Києва; аркуш формату А3, на якому написаний акровірш про Україну; репродукції картин С. Шишка: "Київська весна", "Зелений Київ над Дніпром"; фарби, пензлики, ємкості з водою, мольберти, заготовлені аркуші паперу формату А3 для кожної дитини; маски із зображенням окуня, щуки, судака, карася, ляща; папір із зображенням пам'ятника засновникам Києва.

Попередня робота. Розглядання фотографій з альманаху до 1500-річчя дня заснування Києва. Розучування прислів'їв, приказок. Розглядання картин С. Шишка: "Осінь над Дніпром", "Зима на Володимирській гірці", "Київські фонтани", "Володимирська гірка".

Хід заняття

Звучить уривок з **пісні "Україночка"**, муз. Г. Татарченка, сл. А. Демиденка.

Вихователь. Діти, вам сподобалася пісня? Про що вона? (Відповіді дітей). Спробуйте відгадати мою загадку. Зверніть увагу на перші літери рядків (вивішено аркуш формату А3, на якому написано акровірш **Лесі Українки**, перша літера кожного рядка виділена кольором).

© "Дошкільне виховання", 2011, № 5

У червоному намисті
Коло річки, в зелен-листі,
Розпишалася калина,
А із нею й тополяна.

Іде візник, тихо стане,
На калину ніжно глянє,
А в уяві щось постане...

Вихователь спонукає дітей прочитати слово за виділеними літерами. Активізує знання дітей про акровірш. Пропонує кожному сказати, що для нього значить слово "Україна".

Вихователь. Україна — це наша Батьківщина, наш рідний край, земля, де ми народилися. Україна — це червона калина за вікном, це дзвінка пісня, що летить понад полями. Україна — це народ, який протягом багатьох віків боровся за свою свободу і незалежність. Ми — частина цього народу, діти своєї землі. Ми — українці.

Вихователь спонукає дітей пригадати прислів'я та приказки про рідний край та пояснити, як вони їх розуміють.

Прислів'я про рідний край

- Свій край, як рай.
- Без верби і калини нема України.
- Там земля лили, де мати народила.

Вихователь. А як називається столиця нашої Батьківщини? (Відповіді дітей). Саме про Київ ми сьогодні з вами й поговоримо. Пам'ятаєте, а вас просила, щоб ви розпитали батьків, що вони знають про Київ. Що вони вам розповіли? (Відповіді дітей).

КИЇВ ДАВНІЙ

Вихователь пропонує дітям перейти до виставки фотографій давнього Києва та репродукцій картин Сергія Шишка "Зелений Київ над Дніпром", "Київська весна".

Вихователь. Діти, що ви бачите на цих фотографіях? (Відповіді дітей). Як можна одним словом назвати те, що зображено на них? Правильно, це пейзаж. На цих знімках зображене місто. А отже, пейзаж

28

Грамадянське виховання

який? Так, міський. Такий вигляд колись мав Київ. До речі, ви його впізнали? Розгляньте давню архітектуру міста, зверніть увагу на церкви. Чи до вподоби вам давній Київ?

Бесіда за картиною Сергія Шишка "Зелений Київ над Дніпром"

- Що зображено на картині?
- Що ви бачите на передньому плані? А на задньому?
- Як ви гадаєте, яку річку намалював художник?
- Як називається цей міст? (Пішохідний міст).
- Уявіть, що ви стоїте на цьому мосту. Відчуваєте, як теплий весняний вітерець пестить ваші обличчя? Що ви бачите перед собою? Які запахи відчуваєте?
- Які кольори переважають на цій картині?

Вихователь акцентує увагу дітей на тому, що Київ розташований на двох берегах Дніпра — лівому і правому. Дніпро ділить і Київ, і Україну на Лівобережжя і Правобережжя.

Бесіда за картиною Сергія Шишка "Київська весна"

- Що художник зобразив на передньому плані?
- Як ви впізнали каштани?
- На що схожий цвіт каштанів?
- Що зображено на задньому плані?

29

© "Дошкільне виховання", 2011, № 5

Грамадянське виховання

Діти порівнюють, шукають спільне та відмінне у вигляді Києва, роблять висновки.

Вихователь. Як і раніше дивують своєю красою природа рідного краю, чарівний Дніпро, старі церкви, які є окрасою міста та нагадують про його історію. Однак змінилися будинки: на зміну невеликим будиночкам прийшли багатоповерхівки, замість дерев'яних човнів бі Дніпру плывуть пароплави... Ви вже знаєте, що місто Київ стоїть на річці Дніпро. Як і в будь-якій річці, в ньому водиться багато риби. А чи знаєте якої? (Відповіді дітей). Так, це і окуні, і щуки, і судаки, і карасі, і лящі. Давайте пограємо в гру **"Рибки"**.

Рибки гра "Рухливі Дніпрі"

Для цієї гри потрібна "вудочка", тобто довга мотузка або скакалка, та наголівники для дітей із зображенням окуня, карася, щуки, судака, ляща. "Рибалка" стає в центрі і тримає в руках каштанів, кінець "вудочки". Діти-рибки утворюють навколо нього коло. За командою "Лови!" рибалка крутиться повільно навколо себе та веде "вудку" по підлозі. Діти мають підскакувати на двох ногах, щоб "вудка" за них не зачепилася. Якщо так сталося, то "рибка" вважається впливаюною. Гра продовжується доти, доки не спіймають останню рибку.

Воскографія "Пейзажі Києва"

Вихователь. Діти, а давайте і ми створимо свої пейзажі давнього та сучасного Києва. А щоб вони були оригінальні і цікаві, виконаємо їх у нетрадиційній техніці образотворчості — воскографії. Підійдіть до своїх мольбертів і намалюйте свічкою на аркушах будинки, дерева, гілочки каштанів, річку, міст, церкви на горі — що вам забажається. Хтось може бути художником сучасним, а хтось може помандрувати у часі і намалювати давній Київ. А щоб ваші малюнки "ожили", зафарбуйте їх аквареллю.

Під запис пісні П. Майбороди на сл. А. Малишка "Київський вальс" діти виконують завдання. Після завершення розглядають малюнки, розповідають про свою роботу.

За бажанням діти читають з пам'яті вірш **Н. Забіли "Київ"**.

Київ — місто історичне,
Йому багато літ.
А воно красиве, вічне,
Навесні каштанів цвіт.
З нього почалась державна
У прадавні ще часи...
В ньому наша міць і слава,
В ньому народів велика. ■

Бібліографічна довідка

Серію матеріалів про історію Києва подає "Палітра педагога", починаючи з другого номера цього року

© "Дошкільне виховання", 2011, № 5

Дискусійний клуб

ОПТИМІЗМ

Для обговорення і пошуку шляхів розв'язання актуальних, складних, неоднозначних питань, які стосуються виховання та розвитку наших малечок, у "ДВ" кілька років тому було започатковано рубрику Дискусійний клуб.

Одна з обговорюваних — проблема дитячої агресивності — викликала значний резонанс серед читачів журналу. Вихователі, методисти, психологи, психіатри, батьки, занепокоєні стрімким зростанням і дією сплесків негативної емоції гніву, долучилися до роздумів над тим, як їх згасити, подолати та запобігти розвитку агресивності.

Перші відгуки та ідеї щодо розв'язання проблеми публікувалися у "ДВ", 2009, № 2. На сторінках журналу піднімалися і дотичні до теми страхів ("ДВ", 2011, № 2), адже відомо, що агресивність — це зворотний бік страху. Приховані страхи малюка часто виявляються в його нездоровій поведінці. Тому вкрай важливим є індивідуальний підхід до кожної гіперактивної чи агресивної дитини.

Обговорення поставленого питання продовжується: у дошкільних закладах проводяться відповідні педагогічні заходи для батьків, розробляються методичні матеріали. Досвід показує, що розв'язання проблеми дитячої агресивності тісно пов'язане з формуванням позитивного мислення дошкільнят, їхнім соціально-моральним та емоційно-ціннісним розвитком.

На допомогу батькам та педагогам у розв'язанні цих завдань у журналі "Джміль" систематично подаються матеріали, що розкривають теми гуманних стосунків між людьми — дружби, взаємин у родині, взаєморозуміння та взаємодопомоги. Саме цьому присвячені рубрики: **Школа шляхетності, Літературна студія, Кіностудія**, які не лише виховують у малечок високу моральну якість, а й спонукають їх до самоаналізу та самоцінності.

Тож, робота з цієї проблематики триває, запропоновані в журналі ідеї розробляються й розвиваються на практиці, надихають педагогів на створення авторських проєктів. Один з таких проєктів формування позитивного мислення дітей розробила **Марина ШЕВЧЕНКО**, вихователь ДНЗ № 222 "Дзвіночок", м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.

Формування позитивного мислення старших дошкільнят

Проект освітньої роботи

Актуальність проєкту. Одне з головних завдань педагогів дошкільного навчального закладу — створення умов для розвитку творчої, життєво компетентної особистості, здатної реалізувати свій потенціал у сучасному суспільстві. Необхідною складовою реалізації цього завдання є формування у дітей позитивного мислення, що не тільки сприяє їхньому різнобічному розвитку, а й допомагає їм оволодіти вмінням орієнтуватися у змінному навколишньому світі, легко пристосовуватися до нових умов життя, продуктивно й гармонійно взаємодіяти з довкіллям.

30